

Taller pràctic de paleografia

La història de Catalunya a través dels documents segles XIII-XVI

a càrrec d'Albert Martí Arau
(Institució Milà i Fontanals)

gener - maig, 2014

Grups i horaris: (a escollir)

- a. Dijous: de 15.45 a 17:45
- b. Divendres: de 15.45 a 17:45
- c. Dissabte: de 09:45 a 11:30
- d. Dissabte: de 11:45 a 13:45

Inici del taller: 23, 24, 25 de gener de 2014

Finalització del taller: 12, 13, 14 de juny de 2014

Lloc: Arxiu Històric de Girona
Plaça de Sant Josep, 1
17004 Girona

Durada: 20 sessions

Places: limitades a 6 alumnes per sessió

Preu: 370 €

Pagament: En efectiu, el primer dia de classe
Possibilitat de domiciliar el pagament
Facilitats de pagament a terminis:

- 2 terminis (gener / abril)
- 5 terminis (mensualitats)

Inscripcions: Arxiu Històric de Girona
972 225 500
ahg.cultura@gencat.cat

Albert Martí Arau

és llicenciat en Humanitats per la Universitat Pompeu Fabra i en Documentació per la Universitat Oberta de Catalunya. A més, ha cursat el doctorat a l'Institut Universitari d'Història Jaume Vicens Vives (UPF) i ha estat investigador predoctoral de la Institució Milà i Fontanals de Barcelona (delegació del CSIC), on ha estat realitzant la seva tesi doctoral, centrada en les finances municipals a la Catalunya dels segles XIV i XV. En el darrer any ha impartit diversos cursos pràctics d'introducció a la paleografia tant a l'Arxiu Històric de Girona com a d'altres arxius comarcals (Alt Empordà, Baix Empordà i Vallès Oriental).

Amb la col·laboració de l'Arxiu Comarcal de la Garrotxa

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Arxiu Històric de Girona

El principal objectiu d'aquest taller és proporcionar les tècniques necessàries als alumnes per tal que puguin, d'una forma autònoma, transcriure i interpretar documents medievals i moderns (ss. XIII - XVI), ja siguin escrits en català com en llatí. Per aquest motiu, aquest curs és de llarga durada, amb 20 sessions setmanals de 2 hores, i format per grups reduïts d'uns 6 alumnes, per tal que cadascun pugui participar activament en la sessió.

L'alumne tindrà a la seva disposició un dossier de textos que il·lustraran les tipologies documentals més habituals en els arxius històrics: per un costat, documents emanats d'algunes de les principals institucions catalanes (les Corts, la Cancelleria Reial, la Diputació del General, les corporacions locals), amb la qual cosa en podrà conèixer el seu funcionament; i, per l'altre costat, tipologies generades per escriptures notariales que regulaven aspectes de la vida quotidiana de les persones (propietat, família, préstec, treball, comerç, conflictes, etc.). A la llum dels documents, doncs, l'alumne podrà endinsar-se en la història de Catalunya al mateix temps que en les tècniques paleogràfiques.

D'altra banda, l'alumne tindrà accés a una aula virtual on, a més de les transcripcions dels documents, podrà consultar diversos recursos didàctics que l'ajudaran en l'aprenentatge de la paleografia (abreviatures, bibliografia, etc.). A més, també hi haurà disponibles altres documents, diferents als de les sessions presencials, per tal que cada alumne pugui continuar practicant segons el seu nivell i disponibilitat; tasca equivalent a unes 40-60 hores de treball complementàries a les presencials.

Les institucions catalanes (ss. XIII-XIV)

1. Les Corts catalanes
 - 1.1. Processos i constitucions de Cort
2. La Cancelleria Reial
 - 2.1. Les cartes reials
 - 2.2. Els privilegis
3. Les universitats: documentació normativa
 - 3.1. Actes del Consell
 - 3.2. Ordinacions
4. Les universitats: documentació econòmica
 - 4.1. Actes de veïnatge
 - 4.2. Llibres fiscals i financers
 - 4.3. Llibres fiscalitzadors
5. La Diputació del General
 - 5.1. Les generalitats

La documentació notarial (ss. XV-XVI)

1. Entre la llibertat i la servitud.
 - 1.1. Homes i dones de remença.
 - 1.2. Contractes sobre esclaus.
2. Terra i propietat.
 - 2.1. L'establiment i el subestabliment emfitèutic.
 - 2.2. La compravenda de terres.
 - 2.3. La permuta de terres.
 - 2.4. El capbreu.
3. Contractes de préstec.
 - 3.1. El mutu.
 - 3.2. La comanda-dipòsit.
 - 3.3. El violari i el censal mort.
4. Els llibres de Cort.
 - 4.1. L'empara.
 - 4.2. La subhasta pública.
 - 4.3. La ferma de dret.
 - 4.4. La carta requisitòria.
5. L'arbitratge i la concòrdia.
6. Família i societat.
 - 6.1. Els contractes matrimonials (nuptialia).
 - 6.2. Els capítols matrimonials.
 - 6.3. El testament i el codicil.
 - 6.4. L'inventari post-mortem.
7. Artesanat i indústria.
 - 7.1. Contractes d'aprenentatge i de treball.
 - 7.3. La societat.
 - 7.2. Llibres de gremis.
8. Comerç i marina.
 - 8.1. La comanda.
 - 8.2. El noliejament marítim.
 - 8.3. L'assegurança marítima.
 - 8.4. La lletra de canvi.
9. Documentació religiosa.
 - 9.1. Els beneficis eclesiàstics.
 - 9.2. Fundacions de causes pies.
 - 9.3. La visita pastoral.